

program de screening populațional și a unei baze de date informaționale de evidență a pacienților cu cancer cutanat. În același timp, dezvoltarea unor programe de informare a populației și promovarea sănătății ar fi un mijloc propice în prevenirea cancerului cutanat.

Cuvinte cheie: cancer cutanat, depistarea tardivă, cauze dependente de pacient, cauze dependente de sistemul medical.

SCREENING-UL DE CANCER DE COL UTERIN IN ASISTENȚA MEDICALA PRIMARA

Lidia GOLUBAȘ

Scopul: Analiza organizării screening-ului de cancer de col uterin în asistența medicală primară pentru identificarea impedimentelor întâmpinate și formularea unor recomandări de îmbunătățire a accesului și calității serviciilor de screening cervical.

Obiectivele: Analiza experienței și practicilor internaționale cu privire la screening-ul de cancer de col uterin; analiza atitudinilor și practicilor medicilor de familie față de screening-ul de cancer de col uterin; identificarea și analiza dificultăților întâmpinate în implementarea Programului de screening de cancer de col uterin în asistența medicala primara; identificarea și validarea unor recomandări de îmbunătățire a depistării precoce a cancerului de col uterin.

Materiale și metode: Tipul studiului: mixt. Componenta **cantitativă** – studiu descriptiv, analitic, efectuat prin aplicare de chestionar. Eșantionul studiului: 422 de medici de familie. Componenta **calitativă** – realizarea discuțiilor în focus grup (5 focus grupuri cu 30 de medici de familie din diferite unități teritoriale ale Republicii Moldova). Colectarea datelor a fost realizată în perioada ianuarie-mai 2021. *Metodele studiului:* istorică, epidemiologică, sociologică, statistică și comparativă.

Rezultate obținute: Screening-ul de cancer de col uterin este unul dintre cele mai eficiente metode de prevenire a maladiei, confirmată prin studii și reflectată în politici de sănătate, precum Programul național de screening cervical. Conform datelor studiului cantitativ, 85 % din medicii de familie chestionați considera cancerul de col uterin o problemă de sănătate publică extrem de importantă, dar în același timp raportează un șir de lacune în implementarea Programului național de screening cervical. Corespunzător: 16 % din respondenți utilizează ca metodă de

screening testul Romanovschi-Giemsa, în timp ce standardul de aur este testul Papanicolau; circa 63,5 % din medicii de familie menționează că nu au fost instruiți în ultimii 5 ani și că ar avea nevoie de o instruire în aspectul studiat; 69 % din respondenți raportează că sunt asigurați cu consumabile conform standardelor, iar 24,5 % – sunt parțial asigurați, ceea ce înseamnă că în unele instituții femeia este nevoită să își procure singură setul pentru prelevarea testului Papanicolau. Studiul relevă că, deși se consideră că cancerul de col uterin este o maladie gravă, interesul populației generale pentru screening este scăzut. Medicii de familie menționează că frecvent întâlnesc cazuri de refuz al screening-ului în rândurile femeilor, motivele refuzului în opinia medicilor fiind: lipsa de timp (45 %); rușinea (14,8 %), frica de procedură (8,5 %); frica de rezultat (7 %).

În cadrul discuțiilor în focus grupuri au fost identificate următoarele: medicii efectuează anual planificarea femeilor eligibile, însă sunt nevoiți să contacteze aceași femeie de câteva ori până vine; uneori în cadrul unei vizite profilactice medicii sunt nevoiți să condiționeze acordarea unui serviciu prin efectuarea testului Papanicolau; unele femei neasigurate medical și cu un rezultat pozitiv al testului Papanicolau refuză orice tip de intervenție cu scop diagnostic sau de tratament din cauza lipsei de resurse financiare.

Concluzii: Studiul relevă un șir de impedimente în implementarea Programului național de screening cervical. Astfel, deficitul acut de medici de familie, în special în zonele rurale, reprezintă o barieră semnificativă în implementarea activă și uniformă a screening-ului cervical pentru populația feminină. Lipsa interesului femeilor pentru realizarea măsurilor de screening, în mod particular pentru efectuarea testului Papanicolau, denotă un nivel scăzut de informare a femeilor privitor la cancerul de col uterin, complicațiile lui și metodele de prevenire. O soluție oportună pentru redresarea situației date ar putea fi crearea unui sistem informațional pentru monitorizarea interacțiunii femeii cu sistemul medical precum și a traseului ulterior în cazul unui test pozitiv. În același timp, crearea unui mecanism de responsabilizare a populației dar și a personalului medical ar fi recomandabilă.

Cuvinte cheie: cancer de col uterin, screening cervical, testul Papanicolau, informare, sănătatea femeii.